

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Історичний факультет

Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

11 вересня 2023 р.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

(публічний захист кваліфікаційної роботи)

галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки.*

спеціальності *052 Політологія*

факультет історичний

форма навчання денна/заочна

2023 -2024 навчальний рік

Розробники програми:

Ольга ВІННІЧУК, кандидат політичних наук, доцент, завідувач кафедри політології та філософії;

Вадим МАРКІТАНТОВ, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії;

Затверджено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 10 від 11 вересня 2023 року

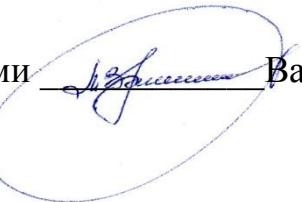
Завідувач кафедри політології та філософії Ольга ВІННІЧУК

Схвалено радою науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти історичного факультету

Протокол № 9 від 27 вересня 2023 року

Голова науково-методичної ради Валерій СТЕПАНКОВ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Вадим МАРКІТАНТОВ

ВСТУП

Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми «Політологія», підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 052 Політологія.

Навчальний компонент: атестація (публічний захист кваліфікаційної роботи)

Предметом є оцінка рівня підготовки фахівця за освітньо-професійною програмою.

Міждисциплінарні зв'язки: за усіма фаховими дисциплінами професійної підготовки обов'язкової складової ОПП.

1. Мета та завдання

Метою захисту кваліфікаційної роботи є виявлення якості підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою та рівня сформованості фахових компетентностей.

2. Обсяг освітнього компоненту

Найменування показників	Характеристика освітнього компонента
	денна форма навчання
Рік вступу	2022
Кількість кредитів ЄКТС	1,5
Загальний обсяг годин	45
Самостійна та індивідуальна робота	45
Форма підсумкового контролю	Публічний захист кваліфікаційної роботи

3. Статус – підсумкова атестація.

4. Передумови

Атестація (публічний захист кваліфікаційної роботи) є завершальним компонентом практичної і теоретичної підготовки фахівця та зорієнтована на виявлення рівня якості його підготовки за фахом. Здійснюється після успішного вивчення усіх інших освітніх компонентів освітньо-професійної програми.

5. Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

Спеціальні фахові компетентності:

СК 03: Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК 04: Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 05: Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК 06: Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК 07: Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

СК 08: Здатність вирішення професійних завдань в умовах ризиків та криз.

6. Очікувані результати навчання

ПРН 01	Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.
ПРН 02	Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.
ПРН 03	Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.
ПРН 04	Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.
ПРН 05	Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.
ПРН 06	Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
ПРН 07	Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.
ПРН 08	Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.
ПРН 09	Застосовувати широкий спектр політологічних теорій, концептів та методів для професійної інтерпретації та аналізувати політику на національному та регіональному рівнях.
ПРН 10	Професійно виконувати політико-організаційні, науково-дослідницькі, експертно-аналітичні та консультаційні функції на регіональному та національному ринку праці.

7. Вимоги до кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота є завершальним проявом науково-дослідної діяльності для здобувача магістерського рівня за період його навчання в магістратурі.

Обсяг її основної текстової частини не повинен перевищувати 70-90 сторінок з інтервалом 1,5 (сторінки умовних позначень, змісту, списку використаних джерел і додатків обліковуються окремо).

Атестація магістрів можлива лише у зв'язку з індивідуальним виконанням і публічним захистом ними вищезгаданих випускних кваліфікаційних робіт перед екзаменаційною комісією.

Тематика науково-дослідних робіт розробляється професорсько-викладацьким складом кафедри і затверджується на засіданні кафедри. На їхній зміст впливає низка чинників, зокрема:

- структура та зміст освітньо-професійної програми;
- зміст освітніх компонентів ОПП;
- проблематика науково-дослідних робіт, виконуваних працівниками кафедри;
- наукові інтереси здобувачів вищої освіти;
- замовлення органів місцевого самоврядування, громадських організацій неурядових організацій, підприємств;
- специфіка гурткової роботи та діяльності студентських проблемних груп тощо.

Кожна тема перед затвердженням детально і відповідально відбирається, глибоко та всебічно аналізується, чітко й однозначно формулюється. Заохочується розробка таких подань, які матимуть цільове впровадження, практичну реалізацію, ефективне використання.

Будь-хто з виконавців, обравши тему науково-дослідної роботи, має право висловлювати власні міркування щодо її змісту, вносити корективи редакційного характеру, пропонувати свої варіанти нового формуллювання. За таких умов відредагований або виправлений текст назви потребує повторного затвердження на черговому засіданні кафедри.

Про остаточне рішення кафедрального зібрання здобувачам сповіщають їхні наукові наставники, після цього настає етап практичної організації та проведення досліджень за прийнятими темами.

Співпраця керівника і виконавця починається з того, що обопільно складається календарний план виконання роботи з чіткою вказівкою послідовності виконавських дій, термінів виконання завдань, проміжного контролю результатів, систематизації зібраних даних, періодичності консультацій.

Виконавці кваліфікаційних робіт розпочинають свою науково-дослідну діяльність безпосередньо з опрацювання літературних та інших джерел задля осягнення теоретичних і методологічних основ з обраної галузі знань.

Кваліфікаційну роботу оцінюють не тільки за теоретичною науковою цінністю, актуальністю теми та прикладною значущістю отриманих результатів, а й за рівнем загально-методичної підготовки, що перед усім відображається в її композиції.

Кваліфікаційна робота має складатися з наступних структурних елементів: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень, скорочень і термінів (за потреби); вступ; розділи (підрозділи) основної частини; висновки; список використаних джерел та літератури; додатки (за потреби).

Варто пам'ятати, що кожен структурний елемент (за винятком підрозділів) починається з нової сторінки.

Титульний аркуш є першою сторінкою наукового подання, що містить найменування вищого навчального закладу; кафедри, де навчається магістрант; тему кваліфікаційної роботи; прізвище, ім'я та по-батькові виконавця; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника (а за наявності й консультанта).

У вступі до кваліфікаційної роботи обґруntовується актуальність теми, дається коротка характеристика використаної літератури, зазначається мета і завдання дослідження, хронологічні та географічні (у разі доцільності) межі формуллюється об'єкт і предмет дослідження, характеризуються методи дослідження, зазначаються елементи наукової новизни (для роботи магістерського рівня обов'язково) й практична значущість роботи, апробація результатів, структура роботи. Обсяг цього розділу становить 3-5 сторінок.

Вступ починають з обґрунтування актуальності обраної теми, шляхом критичного аналізу та порівнянням з відомими розв'язаннями проблеми, доцільності роботи, її важливості та теоретичного значення для розвитку відповідної науки.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів (оптимальна кількість – 3-4) та підрозділів (доцільно поділяти на 2-3). Кожен розділ починають із нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова зі стислим описом обраного напряму. Наприкінці кожного розділу формують висновки із лаконічним викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Перший розділ основної частини, базуючись на огляді літератури, висвітлює основні етапи розвитку наукової думки із проблеми роботи, побудовує теоретичні засади теми. Подається узагальнений аналіз змісту теоретичних джерел, що включає в себе: насільки повно в літературі було розкрито тему; які питання залишилися невивченими; авторське трактування питань, які мають істотне значення; аналіз різних поглядів на дану проблему та своє трактування. За потреби у ньому також характеризуються методологічні засади, що передбачає розкриття змісту основних принципів пізнання та використаних методів дослідження – загальнонаукових і спеціальних.

Наступні розділи, на основі теоретичних положень першого розділу, присвячуються вичерпному і повному аналізу досліджуваної проблеми.

Науковий матеріал, який репрезентований в роботі, має бути логічно викладений, аргументований та переконливий. Слід уникати як великої кількості цитат, так і непідтверджених відповідними посиланнями на джерела тез, думок, ідей.

У висновках подають підсумки проведеної дослідницької роботи. У них, насамперед, повинні знайти відображення одержані дослідником результати під час розв'язання сформульованих у вступі завдань. Ці результати мають випливати зі змісту роботи – не допускається формулювання теоретичних положень, які в тексті роботи відсутні або не мають належної аргументації. Тут також можна вказувати (у випадку доцільності) на сферу можливого використання результатів роботи, подавати перспективи подальшого дослідження теми. Обсяг висновків становить 3-4 сторінки.

Список використаних джерел та літератури має містити лише ті, які безпосередньо були використані при написанні роботи. Укладати його можна такими способами: алфавітним, за хронологією та за порядком посилань. Найпростішим способом розташування джерел у списку літератури є алфавітний, за яким джерела подаються за алфавітом прізвищ авторів або назв праць, у разі коли з них починається опис.

Кількість позицій у списку використаних джерел та літератури розраховується за таким принципом – 100 % об'єму роботи +/- 10 %. Відповідно, якщо об'єм роботи становить 90 сторінок, він мав би складатись з 80-100 позицій.

Особливу цінність у кваліфікаційній роботі складають посилання, що відображають особисті напрацювання здобувача і вже опубліковані ним в періодичних виданнях минулих років.

8. Форми контролю та засоби діагностики результатів навчання:

Основною формою контролю є публічний захист кваліфікаційної роботи.

Процедура захисту регламентована наступними документами:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (зі змінами).

2. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (зокрема порядок перевірки та захисту дипломних проектів/робіт).

Основними етапами є:

1. Попередній захист робіт, де визначається їх готовність і якість.
2. Завантаження електронних версій робіт у систему MOODLE та здавання оригіналів на кафедру.
3. Перевірки тексту робіт на plagiat. Залежно від рівня ідентичності можливий подальший процес захисту роботи.
4. Процес публічного захисту.

Порядок захисту: спочатку оголошується прізвище здобувачів вищої освіти і виділяється час для доповіді основних результатів дослідження; опісля розпочинається процедура запитань і оцінювання відповідей; пізніше заслуховується рецензія рецензента і відгук наукового керівника.

Порядок дистанційного захисту в умовах карантинних обмежень: на базі попередньо створеного навчального компоненту в системі MOODLE приєднаним учасникам надсилається доступ до відео-конференції на рекомендованій платформі. Оголошується прізвище здобувача вищої освіти і виділяється час для доповіді основних результатів дослідження; опісля розпочинається процедура запитань і оцінювання його відповідей; пізніше заслуховується рецензія рецензента і відгук наукового керівника.

Будь-хто з членів комісії чи присутніх може поставити доповідачу свої запитання з приводу почутого, а також висловити в процесі обговорення власні міркування щодо якості підготовленої роботи та рівня її оцінювання. В умовах дистанційного захисту варто використовувати дописи у приєднаному чаті та усні виступи за дозволом комісії.

5. Оцінювання та розгляд оскаржень.

Після закінчення виступів члени комісії на спільному засіданні виставляють узгоджені підсумкові оцінки усім здобувачам, спираючись при цьому на критерії оцінювання.

Здобувачі мають можливість оскарження оцінки протягом години після її оголошення. Для цього вони у письмовій формі звертаються до державної екзаменаційної комісії, висловлюючи свої аргументи щодо невідповідності результатів оцінювання. Комісія розглядає звернення, дає свої пояснення та обґрунтування у разі зміни оцінки.

6. Результати оцінювання набувають чинності після їх оголошення (та за потреби, після розгляду оскарження).

9. Розподіл балів та критерії оцінювання
Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна зalікова оцінка	
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно	зараховано	
82-89	B (дуже добре)	добре		
75-81	C (добре)			
67-74	D (задовільно)	задовільно		
60-66	E (достатньо)			
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано	
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною (четирибальною) шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A (відмінно)	відмінно	Повне виконання всіх вимог щодо написання і оформлення роботи; стисливість і логічність промови студента, в якій відображені основні положення роботи; повні та вичерпні відповіді студента на запитання і зауваження, демонстрування високого рівня теоретичної, наукової та практичної підготовки.
82-89	B (дуже добре)	добре	Наявність несуттєвих помилок в оформленні роботи, у виступі та відповідях студента, що не впливають на зміст роботи.
75-81	C (добре)		Студент допустив помилки як у кваліфікаційній роботі, так і в підготовленій доповіді, однак їх рівень суттєво не впливає та не спотворює представлені положення на захисті; в стилістиці викладу є окремі помилки, що не є принциповим.
67-74	D (задовільно)	задовільно	Суттєві недоліки в теоретичній і практичній частинах роботи, відсутність прикладів і достатньої аргументованості у відповідях автора. Автор роботи виявив

			невпевненість під час дискусії, відповідей на питання.
60-66	E (достатньо)		Кваліфікаційна робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення, переважно є компіляцією.
35-59	FX (нездовільно з можливістю повторного захисту)	нездовільно	Кваліфікаційна робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення і вимагає доопрацювання, а її автор не володіє фактичним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки. Під час захисту студент поводиться невпевнено, матеріалами власної роботи володіє слабо, на поставлені питання відповідає не в повному обсязі, допускає суттєві помилки.
34 і менше	F (нездовільно з обов'язковим проведенням додаткової теоретичної підготовки та написання кваліфікаційної роботи)		Представлені матеріали на захист не відповідають вимогам до написання і захисту кваліфікаційних робіт. Студент не в змозі захистити власну кваліфікаційну роботу. Кваліфікаційна робота є plagiatом.

Якщо здобувач вищої освіти отримав нездовільну оцінку, то комісія встановлює, чи може здобувач подавати її на повторний захист після доопрацювання впродовж наступних трьох років. Але в поточному році закінчення навчального закладу такому здобувачеві диплом не видається, а лише академічна довідка про проходження ним загального навчання.

Виконавці, що не змогли вчасно захистити наукову роботу (чи проект) з поважних причин, можуть це зробити за розпорядженням або наказом ректора в інший період засідань комісії.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Ноутбук та проектор для захисту кваліфікаційної роботи. Доступ до системи MOODLE та рекомендованої платформи на базі якої здійснюється відео-конференція захисту робіт.

11. Рекомендована література

1. Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) Кам'янець-Подільський, 2021. URL : <https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view>
2. Маркітантов В.Ю. Наукова робота з політології : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 120 с.
3. Маркітантов В.Ю., Чабанов В.Г. Кваліфікаційна робота з політології: підготовка та

захист : навчально-методичний посібник. Електронне видання. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 73 с

4. Magister'ska rбота: metodichni poradi. Vidannya druge, rozширене i dopovnene / ukladach B.C. Stepankov. Kam'янець-Подільський : Kam'янець-Подільський naціональний університет імені Івана Огієнка, 2021. 92 c
5. Metodichni rekomenzacii z napisanня ta оформлення diplomnih rob't (projektiv) studentami Kam'янець-Подільсьkого naціональнego universtitetu imeni Ivana Ogienka [Elektronnyj resurs] / uklad.: L.M. Boevidko, B.V. Kobil'nik ; [nauk.red C.A. Kopilov]. Kam'янець-Подільський : Kam'янець-Подільський naціональний univerositet imeni Ivana Ogienka, 2018. 48 c.
6. Metodichni rekomenzacii z perrevirki naukovih, nавчально-metodichnix pracy naukovo-pedagogichnix pravivnikiv, diplomnih rob't (projektiv) zdobuvachiv višoї osviti universtitetu na akademichniy plagiat. Kam'янець-Подільський, 2019. URL : <https://drive.google.com/file/d/1vHDHLuyDdMKfUDej1nGMpGP0vpbCyYrU/view>
7. Naціональний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання Загальнi положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. Видання ofiцiйne. Kyiv : DP «UkrNDNЦ», 2016.
8. Pro višu osvitu : Zakon Ukrayini vіd 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
9. Pro autorсьke право i sumižni права - Zаконодавство України URL : zakon.rada.gov.ua >
10. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu dіяльнist : Zakon Ukrayini vіd 26.11.2015 URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
11. Pro osvitu: Zakon Ukrayini vіd 23.05.1991 p. № 1060-XII URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>